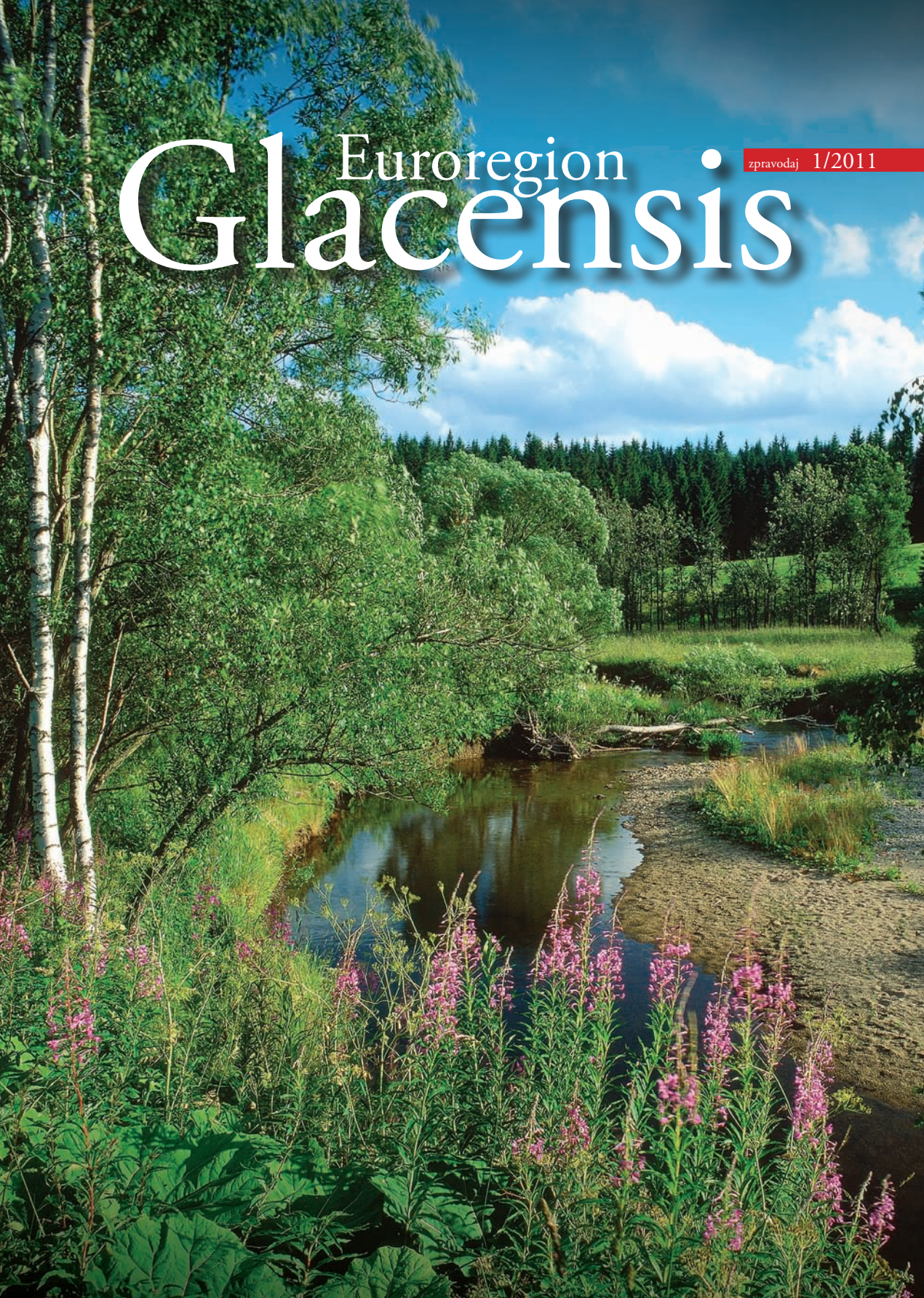

Euroregion Glacensis

zpravodaj 1/2011

Vodopád Wilczki
Międzygórze

Euroregion Glacensis

04 Expert

Tomasz Korczak

10 Aktuality

Zdravotně postižení mezi námi

12 Aktuality

Aktivní Radków

18 Historie

Polsko-české vztahy na pozadí dějin

19 Téma čísla

Co to je ESÚS?

Milí čtenáři,

již delší dobu je v hledáčku naší pozornosti nový evropský mechanismus - ESÚS. Nespatřuji v něm žádné ohrožení státnosti či samosprávnosti. Se stávajícími ESÚS jsme v kontaktu. Se čtyřmi jsme se již setkali a dvě jsme měli dokonce možnost navštívit. Spolu s Euroregionem Nisa, dolnoslezským vojvodstvím a kraji: libereckým, královéhradeckým, pardubickým a olomouckým zpracováváme strategii spolupráce pohranič z hlediska vytvoření společného „velkého“ ESÚS. Sestavili jsme pracovní skupinu, která má vypracovat základy společné instituce. Na jednom z pracovních setkání byla přítomna jako pozorovatel také německá strana. Z naší strany tuto práci koordinují sekretáři Euroregionu. Prozatímní pozorování a analýza stávajících 16 ESÚS nás utvrzuje v přesvědčení, že největší přínos při použití tohoto mechanismu nastává, má-li úkolový charakter, realizaci a je-li soustředěn na konkrétní záměr. Naopak pro euroregion může být zásadní existence právní subjektivity, kterou v dané chvíli nemá. Z našeho pohledu je ESÚS přechodem na vyšší úroveň spolupráce. Jedna právní subjektivita, společné závazky, společný rozpočet, společný pracovní a manažerský tým vyžadují od partnerů velkou důvěru. Pracovní kontakty, při kterých je snadněji „prolomena“ jazyková a myšlenková bariéra. Evropská komise pracuje na novelizaci nařízení o ESÚS a velmi zásadní budou při rozhodování výsledky těchto prací. V tomto čísle Vám chceme přiblížit detaily tohoto nového mechanismu.

Czesław Kręcichwost
Předseda Rady Euroregionu Glacensis

Grafický design:
Alter Media Public Relations

Fot. Euroregion Glacensis,
Fot. kryt Tomasz Pućkowski
Údolí Divoké Orlice

Vydává: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis
Ul. Łukasiewicza 4a/2,
57-300 Kłodzko,
tel. 0048/74/8677130,
fax. 074/ 865 91 66, biuro@eg.ng.pl
www.euroregion-glacensis.ng.pl

Ve spolupráci s Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregion Glacensis, Panská 1492,
51601 Rychnov nad Kněžnou,
tel./fax 00420/494/531054,
info@euro-glacensis.cz
<http://www.euro-glacensis.cz>

Tomasz Korczak

Starosta Międzyzylesi, předseda Sdružení obcí kladské oblasti, Předseda Rady Euroregionu v roce 2001; od roku 1998 člen Rady Euroregionu Glacensis, místopředseda Sdružení „Szlak Staropolski (Staropolská stezka)“, které vzniklo lobbováním za iniciativu výstavby rychlostní silnice S 46 z Kudowy Zdroje přes Opole, Częstochowou, Kielce, Lublin na východní hranici.

Již 13 let se aktivně podílíte na spolupráci na formě euroregionu a s partnerskými samosprávami. Co nadále tvoří překážku ve vzájemných kontaktech?

Vstup obou států do Evropské unie a přistoupení do Schengenského prostoru vyřešilo řadu problémů. Unijní peníze určené na přeshraniční spolupráci a dobrá spolupráce se správou silnic pomohly realizovat mnoho, námi lobbovaných, investic do dopravy a oblasti životního prostředí, čehož příkladem jsou čističky v Międzyzylesi a Bystrzyca Kłodzkiej. Stále však zůstává několik silničních úseků nedokončených. Od průsmyku Polskie Wrota přes Zieleniec přibližně 40 km jedeme novou silnicí podél údolí Divoké Orlice do Niemojowa. Chybí nám modernizace úseku Niemojów – Różanka, aby byla dokončena tato nádherná turistická trasa ve východní části Kladska. Naši čeští partneři budou v tomto roce přestavovat v Niemojowě v rámci mikroprojektu hraniční most. Máme rovněž naplánovány lávky v Neratově a Lasówce. Všechno to děláme pro posílení turistického potenciálu této oblasti. Kladský okres spolu s českým partnerem také vypracoval technickou dokumentaci na novou silniční spojkou Kamieńczyk – Mladków, kde chybí asi 230 metrů asfaltové vozovky po obou stranách hranice. Spolupráce, desítky setkání a projektů nám umožnily se mnohem lépe poznat. Někde již jazyková bariéra mizí, ačkoli dobře nemluvíme

jazykem svých sousedů, rozumíme si výborně. Máme však odlišnou mentalitu, jinak se rozhodujeme a stále se učíme se plně akceptovat.

Sdružení obcí kladské oblasti se aktivizovalo v oblasti společné propagace subregionu a realizovalo s českým partnerem dva projekty. Co bude výsledkem této spolupráce?

Spolu s našimi partnery z DS Orlické hory a Podorlicko jsme dokončili realizaci mikroprojektu týkajícího se marketingových strategií obou subregionů. Do budoucna máme vytýčené cíle týkající se institucionálního posílení propagačních procesů a jejich integraci v regionu. Podstatně lépe nám po těžkých začátcích funguje spolupráce s Kladským okresem. Před námi stojí obtížná rozhodnutí ohledně budování oblasti (marky) Kladsko nebo popularizace nových iniciativ, která předpokládá marketingový plán. Část strategických předpokladů budeme realizovat v rámci druhého propagačního projektu s našimi českými partnery. Čekali jsme na strategický dokument a zpozdili jsme tak implementaci propagačních aktivit, abychom je mohli přizpůsobit nové skutečnosti. Ne vždy však můžeme pružně měnit východiska projektu, přesto se budeme pro nejbližší rok snažit, aby se o Kladsku a kladsko-orlickém pohraničí hodně vědělo.

Modernizace komunikační soustavy subregionu je nutnost. Poslední

smrtelné nehody to jen potvrzují. Máte v úmyslu aktivizovat sdružení a poslance ohledně moderních komunikačních řešení?

Skutečně, po odvolání primátora Częstochowé - Tadeusze Wróny – který byl hlavním motorem aktivit kolem S 46, naše aktivita značně poklesla. Hospodářská krize způsobilá korekci stávajícího programu výstavby dálnic a rychlostních silnic a řada iniciativ byla odložena na neurčito. Problémy s novou rozpočtovou perspektivou Evropské unie v rozsahu Fondu soudržnosti rovněž nejsou důvodem k optimismu. Od počátku jsme byli realisty, protože jsme věděli, jak obtížné bude „vylobovat“ S 46 a prodloužení S 5 z Vratislavi přes Kladsko do Boboszowa do roku 2020. Nám především záleželo na zařazení obou silnic do aktualizace vládního programu a realizaci stávajících investic již z hlediska řešení předpokládaných pro rychlostní silnice. Přestože nebyly zohledněny naše postuláty, něco se změnilo i bez politických rozhodnutí, zvláště v opolském vojvodství. Když jedeme silnicí DK 46 z Opole do Lublińce, probíhá tam v úsecích výstavba druhé vozovky, jinými slovy řečeno, někdy stačí dobrá vůle a pracovitost místní správy silnic. Doufám, že podobně to bude i v našem vojvodství, i když modernizační investice realizované v současnosti tomu nenasvědčují.

Hovořil
Radosław Pietuch.

BEZPEČNÉ KRKONOŠE

Tak zní název úspěšně realizovaného projektu, který probíhal od března 2010 do února 2011 na území Krkonoš. Projekt byl určen pracovníkům Správy KRNAP, kteří se při výkonu svých pracovních povinností v terénu mohou dostat jako první ke zraněnému turistovi, lyžaři nebo cyklistovi. Smyslem projektu bylo, aby terénní pracovníci byli schopni v krizové situaci poskytnout základní, ale kvalifikovanou první pomoc do doby, než dorazí profesionální záchranáři. Projekt byl rozdělen do dvou školicích etap. V květnu a červnu 2010 proběhlo 6 turnusů letního školení, kterých se zúčastnilo 120 zaměstnanců Správy KRNAP. Kromě povinné přednášky na učebně byla značná část školení věnována praktickému nácviku v terénu. Při této aktivitě pracovníci Správy KRNAP dostali informaci

o nahlášeném zranění a přibližnou lokalizaci zraněného. Jejich úkolem bylo dostat se co nejrychleji na místo, zraněného stabilizovat a dopravit ho na místo, kde by jej převzal do péče lékař. K tomuto nácviku bylo pro zvýšení věrohodnosti zásahu využito komparsistů, kteří byli pro vytvoření maximálně věrohodné iluze zranění nalíčení. Tito pracovníci, kteří jsou nejvíce v kontaktu s návštěvníky, navíc dostali k dispozici přenosnou plně vybavenou lékárníčku, kterou budou moci v případě nouze použít. Novým zdravotnickým materiálem byla vybavena i detašovaná pracoviště Terénní služby v Harrachově, Peci pod Sněžkou a ve Špindlerově Mlýně. V lednu 2011 proběhla zimní část školení, na kterém bylo proškoleny na šest desítek pracovníků Správy KRNAP. Obsahem zimní části školení byla povinná přednáška a praktický nácvik v teré-

nu, který byl věnován organizaci záchranných prací, lavinové prevenci, lavinové záchraně, ale i samotnému poskytnutí první pomoci s přihlédnutím k zimním podmínkám. Realizovaný projekt Bezpečné Krkonoše byl projektem společným, proto školení probíhala společně s kolegy z Karkonoskego Parku Narodowego, přičemž pracovníci Správy KRNAP byli školeni členy Horské služby ČR a pracovníci KPN zase členy GOPR. Výstupem projektu Bezpečné Krkonoše byl také vznik společného traumatologického plánu, jehož součástí jsou doporučené postupy při mimořádných událostech i s přihlédnutím k přeshraničnímu charakteru území. Projekt za celkem 911 000,- Kč byl spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Sekretariát euroregionu

iKino Broumov

slavnostní otevření a další kulturní a společenské akce

V rekonstruovaných prostorách bývalého kina bylo v Broumově v koncem listopadu 2010 slavnostně otevřeno nové česko-polské infocentrum tzv. iKino Broumov. Stavba infocentra byla realizována ve dvou objektech na Mírovém náměstí v Broumově. Nové využití objektu bylo navrženo s cílem rozvíjet cestovní ruch v regionu Broumovska v rámci projektu s názvem „Podpora rozvoje cestovního ruchu v regionu Stolových hor a Broumovských stěn“ spolufinancovaného z Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR v období 2007-2013.

V prvním nadzemním podlaží našlo nové umístění infocentrum. Původní kino bylo upraveno na víceúčelový sál s balkónem, a to pro využití k přednáškám, konferencím či seminářům, popř. k souvisejícím tanečním, hudebním a audio projekčním aktivitám s potřebným zázemím. Prostory infocentra a víceúčelový sál jsou přístupné i pro imobilní občany. Celkové architektonické řešení vychází z místních podmínek, zachovává původní vzhled objektů a respektuje požadavky památkového odboru. Slavnostního přestřižení pásky se za přítomnosti pana starosty Milana

Kotrnce, hejtmana Královéhradeckého kraje Lubomíra France a JUDr. Libuše Růčkové zúčastnil také zástupce RDA ředitel Jaroslav Štefek.

V prostorách iKino Broumov se již konala celá řada akcí a společenských událostí. Poslední listopadový 2010 se v těchto nově otevřených reprezentativních prostorách konala Regionální konference uspořádaná občanským sdružením Místní akční skupina Broumovsko+. Konference se zúčastnilo 90 členů zastupitelstev měst a obcí Broumovska a členů MAS. Za MAS Broumovsko+ vystoupila předsedkyně sdružení JUDr. Libuše Růčková a hovořila o struktuře a činnosti občanského sdružení, o programu LEADER umožňujícím rozvoj venkovských regionů s využitím prostředků EU a podmínkách pro získání těchto prostředků žadateli z Broumovska. Za Regional Development Agency (RDA) vystoupil pan Jaroslav Štefek. Některé z měst a obcí díky spolupráci s RDA obnovily v nedávné době součásti své infrastruktury. Z Operačního programu přeshraniční spolupráce tak bylo rekonstruováno např. koupaliště v Meziměstí, komunikace z Meziměstí do Teplic nad Metují, ve Zdoňově a Božanově či

právě bývalé kino s nově vybudovaným česko-polským infocentrem v Broumově.

Na sváteční vánoční atmosféru naladili diváky v iKino Broumov žáci broumovské Základní umělecké školy, která pozvala své příznivce na představení v polovině prosince 2010. Představení bylo zahájeno slavnostními fanfárami žestového kvintetu ZUŠ Broumov a projevem starosty města Broumova p. Milana Kotrnce. V rámci programu vystoupili studenti oborů ZUŠ a také hosté z partnerského města Nowe Rudy z kulturního domu MOK a mažoretky p. Ogriščenkové.

Regionální konference cestovního ruchu na téma „NOVÉ PŘÍLEŽITOSTI ROZVOJE REGIONÁLNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU“ se konala v kinosále nového česko – polského infocentra dne 18. ledna 2011 pod záštitou Města Broumov a ve spolupráci se Společností pro destinační management Broumovska. Pracovní setkání odborníků působících v cestovním ruchu bylo orientováno na rozvoj cestovního ruchu na Broumovsku, Meziměstsku a Mieroszwówsku, Radkówsku a Noworudsku.

Sekretariát euroregionu

Výuka polského jazyka

Regionální sdružení Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis a Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis – Kladská oblast neustále a aktivně podporují ideu přeshraniční spolupráce a evropské jednoty a integrity. Cyklus jazykových kurzů v rámci projektu „Zlepšení komunikativních dovedností pracovníků institucí na území Euroregionu Glacensis – výuka polského jazyka“ je právě jedním takovým počinem, jehož cílem je odbourávání jazykových bariér na obou stranách hranice. Projekt byl zaměřen zejména Instituce státní správy, jejichž pracovníci s rozvojem přeshraniční spolupráce stále častěji přicházejí do kontaktu s občany Polska. Účastníky kurzu byli proto zaměstnanci veřejných institucí z celé oblasti působnosti Euroregionu Gla-

censis, z kraje Královéhradeckého, Pardubického a Olomouckého.

V rámci realizace projektu byly uspořádány tři intenzivní týdenní jazykové kurzy polského jazyka v podzimních měsících v září, říjnu a závěrečný v listopadu 2010. Ve třech cyklech se vzdělávalo okolo 100 účastníků. Kurzy začínaly vždy v pondělí a končily v pátek s minimálně 8 hodinami výuky denně a dalším odpočinkovým programem vedeným v polštině, jako například zpěv polských písní, tradiční polské hry, zkouška orientace v polském městě apod. Každý kurz byl rozdělen do 3 samostatných skupin rozložených podle stupně znalosti polštiny s maximálním počtem 12 účastníků. Lektori pod vedením paní Markéty Sergejko vytvořili všem účastníkům výbornou studijní atmosféru, skvělé studijní podmínky zabezpečil Sporthotel Tichá Orlice

v Ústí nad Orlicí.

Dne 24.11.2010 proběhla v místě konání prezentace celého projektu sdělovacím prostředkům za účasti vrcholných představitelů Euroregionu Glacensis a zástupců Sdružení polských měst. Za českou stranu se prezentace zúčastnil předseda EG pan Jiří Čepelka, 1. místopředseda pan Ing. Miroslav Kocián a 2. místopředseda pan Miroslav Vlasák a sekretář Jaroslav Štefek. Za polskou část se setkání zúčastnil sekretář Radosław Pietuch. Ve velmi přátelské atmosféře došlo také k diskuzi všech účastníků kurzu s oběma sekretáři, samozřejmě v polském jazyce, kdy si účastníci měli možnost prověřit svoje nově nabyté znalosti. Proběhla například velice zajímavá diskuse ohledně členění polské samosprávy a výsledků voleb do samospráv.

Sekretariát euroregionu

Zasedání Regionálního kongresu

Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregionu Glacensis

Na samém závěru roku 2010 v pátek 17. prosince proběhlo první povolební zasedání Regionálního kongresu sdružení právnických osob Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregionu Glacensis. Stalo se tak v nových prostorách Hotelu Studánka v Rychnově nad Kněžnou.

S ohledem na zvolení nových zástupců měst a obcí přednesl na úvod sekretář euroregionu Jaroslav Štefek rozsáhlou prezentaci činností jak Euroregionu Glacensis, tak i rozvojové agentury Regional Development Agency (RDA), kde zároveň působí jako

ředitel. Prezentace činností byla určena především pro nově jmenované zástupce členské základny po komunálních volbách a také pro přítomné pozorovatele z několika obcí, které uvažují o vstupu do sdružení.

Hlavní částí programu byly především volby do orgánů sdružení Euroregionu Glacensis. Sekretář nejprve seznámil přítomné s volebním řádem. Ze stávající členské základny, která činila 104 měst a obcí a 3 krajské samosprávy, Regionální kongres zvolil všemi přítomnými hlasy zástupce do Rady sdružení v tomto složení:

Okres Trutnov

Ing. Hana Horynová (Město Trutnov)
Miroslav Vlasák (Město Žacléř)

Okres Náchod

Jan Birke (Město Náchod)
Petr Mědílek (Město Červený Kostelec)

Okres Rychnov n. Kn.

Ing. Jan Skořepa
(Město Rychnov n. Kn.)
Petr Hudousek (DSO ROH)

Okres Hradec Králové

Ing. Jiří Němec
(Město Třebechovice p.O.)

KŘEST PUBLIKACE

Na zasedání Regionálního kongresu Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregionu Glacensis, které proběhlo v prosinci 2010, byla slavnostně poprvé zveřejněna a pokřtěna další publikace představující významné lokality Euroregionu Glacensis tentokrát se zaměřením na historické a církevní památky. Publikace byla vydána v rámci projektu „Historické památky Euroregionu Glacensis“. Na křestu byl přítomen autor textů Josef Lukášek, fotograf Lubomír Imlauf a autor grafických návrhů Miloš Kaválek. Došlo tak k vydání další publikace euroregionu,

Okres Semily

Mgr. Miloš Gerstner (Obec Benecko)

Okres Ústí nad Orlicí

Jiří Čepelka (Město Ústí nad Orlicí)

Okres Jablonné n. O.Miroslav Wágner
(Město Jablonné n.O.)**Okres Jeseník**Ing. Miroslav Kocián
(Obec Bílá Voda u Javorníka)

Jmenování zástupci krajů v Radě sdružení se nemění a zůstávají nadále ve složení:

Královéhradecký krajIng. Josef Táborský
Helmut Dohnálek**Pardubický kraj**JUDr. Miroslav Stejskal
Mgr. Miroslav Smejkal**Olomoucký kraj**Ing. Pavel Horák
Ing. Michaela Pruknerová

Poté následovala volba předsednictva euroregionu, tedy nejužšího vedení. Pro následující období bylo zvoleno předsednictvo ve složení:

předseda EURG**Ing. Miroslav Kocián**

(Obec Bílá Voda u Javorníka)

I. místopředseda EURG**Miroslav Vlasák** (Město Žacléř)**II. místopředseda EURG****Jiří Čepelka** (Město Ústí nad Orlicí)

Nutno podotknout, že v rámci Euroregionu Glacensis je uplatňován při volbě předsednictva rotační systém zástupců členů ze všech třech krajů, na kterém euroregion působí. Předseda je tak volen pouze na jednoleté období a střídá ho po roce I. místopředseda.

Po volbách do orgánů sdružení následoval běžný program zasedání jako zpráva o činnosti, stav rozdělování prostředků z Fondu mikroprojektů Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007-2013 nebo řešení finančního výhledu euroregionu. Přednesena byla také zpráva ze zasedání Pracovní skupiny pro Euroregionální spolupráci v rámci Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci, kde došlo také ke změně ve vedení české části pracovní skupiny. Euroregion Glacensis úspěšně získal předsednictví pracovní skupiny na následující období a vystřídal tak Euroregion Těšínské Slezsko. Předsedou pracovní skupiny se stal Jiří Čepelka, tajemníkem Jaroslav Štefek a sídlo sekretariátu se stěhuje do Rychnova nad Kněžnou.

Na Regionálním kongresu došlo také k hodnocení realizovaných společných projektů euroregionu. Ke konci roku byly zakončeny dva významné projekty. Jednálo se o „Historické památky Euroregionu Glacensis“ – projekt zahrnoval vydání publikace, jejíž křest byl součástí programu Regionálního kongresu. Druhým významným projektem bylo „Zlepšení komunikativních dovedností pracovníků institucí na území Euroregionu Glacensis“. Jednalo se o výuku polského jazyka pro představitele veřejných institucí a neziskových organizací. O výuku byl velký zájem a celkem se třech kurzů zúčastnilo okolo 100 posluchačů. Oba projekty byly spolufinancovány z ERDF prostřednictvím Fondu mikroprojektů.

Na následující období jsou připraveny již některé další projekty spojené s výročním patnáctileté činnosti Euroregionu Glacensis. V souvislosti s tímto výrazným mezníkem existence euroregionu bude během roku 2011 uspořádána soutěž pro členskou základnu. Budou odměněny nejlépe spolupracující subjekty v rámci přeshraniční spolupráce v různých oblastech. Výsledky soutěže budou vyhlášeny na konci roku na výroční konferenci.

Sekretariát euroregionu

která představuje přírodní a kulturní potenciál česko-polského pohraničí v rámci území Euroregionu Glacensis se zaměřením na historické a církevní památky. V úvodu publikace došlo k osvětlení původu názvu Sudety, který je zejména na českém území spojován s událostmi druhé světové války. Publikace pak postupně popisuje významné památky v jednotlivých regionech. Za každý region je zvolena jedna významná

osobnost spjatá s historií daného území. Významná výtvarnice paní Jarmila Haldová vytvořila jednotné kresby daných osobností, které jsou umístěny vždy v pergamenu. Tato reprezentativní publikace (v české, polské a anglické jazykové mutaci) je navíc jedinečná svým přeshraničním zaměřením, kdy společně mapuje a propaguje atraktivitu cestovního ruchu české i polské strany euroregionu.

Sekretariát euroregionu

Zabytki
historyczne i sakralne
Euroregionu Glacensis
PL

ZDRAVOTNĚ postižení mezi námi

Dzierżoniowské Prezentace

V období od července 2009 do října 2010 realizovala obec se statusem města Dzierżoniów projekt s názvem „ZDRAVOTNĚ postižení mezi námi – Dzierżoniowské Prezentace”. Hlavní myšlenkou projektu bylo navázání spolupráce mezi polskými a českými institucemi, které působí v oblasti péče o zdravotně postižené děti, a rovněž mezi pracovníky těchto institucí, jejich svěřenci a rodiči postižených dětí. K těmto institucím na polské straně patří vzdělávací zařízení a nevládní organizace, jmenovitě: Veřejná mateřská škola č. 2 s integračními třídami a speciální třídou v Dzierżoniowě, Základní škola č. 5 s integračními třídami v Dzierżoniowě, Gymnázium č. 1 s integračními třídami v Dzierżoniowě, Speciální školní a výchovné centrum v Piławie Górnej, Polské sdružení pro osoby s mentálním postižením Kruh v Dzierżoniowě, Sdružení pro rozvoj a integraci „UŚMĘV” v Dzierżoniowě. Na české straně to byla Základní škola speciální Lanškroun jako

partner projektu. Tyto kontakty uskutečňované formou společných workshopů a konferencí umožnily výměnu polsko-českých zkušeností v oblasti realizace aktivit určených zdravotně postiženým dětem a mládeži. Byly natolik efektivní, že již v průběhu realizace projektu byl přijat další záměr směřující k navázání trvalé spolupráce a k realizaci dalších společných aktivit. Realizace projektu byla zahájena výjezdem zástupců polských vzdělávacích zařízení a nevládních organizací do Speciální školy v Lanškrouně na třídní výměnné workshopy. Cílem workshopů bylo seznámení se se zásadami fungování a práce české školy, integrace a výměna zkušeností v oblasti systémů pomoci, které uskutečňují instituce v Polsku a České republice pro zdravotně postižené děti a mládež.

Dále byly aktivity místních vzdělávacích zařízení a nevládních organizací zdokumentovány v podobě filmu s názvem „Edukacja i wychowanie niepełnosprawnych

dzieci i młodzieży (Vzdělávání a výchova zdravotně postižených dětí a mládeže)”. Podobný film připravila také česká Základní škola speciální v Lanškrouně. Oba materiály byly promítnuty na konferenci nazvané „Vzdělávání a výchova zdravotně postižených dětí a mládeže – aktivity uskutečněné v Polsku a České republice”. Konference se konala během Dzierżoniowské Prezentace 2009, které se účastnili zástupci Speciální školy v Lanškrouně. Zde prezentovali svoji činnost ve výstavním stánku, po ukončení akce se pak společně s polskými kolegy a kolegy dohodli na dalších společných plánech.

Nejdůležitější etapou projektu byla realizace cyklu pětidenních workshopů věnovaných výměně zkušeností a integraci. První z nich se uskutečnily v listopadu 2009 v Základní škole speciální v Lanškrouně. Účastnili se jich pracovníci a svěřenci Speciálního školního a výchovného centra v Piławie Górnej a Polského sdružení pro osoby s mentálním postižením Kruh v Dzierżoniowě. Další, s názvem

„Poznejme se po sousedsku“, byly uspořádány v březnu 2010 Polským sdružením pro osoby s mentálním postižením Kruh v Dzierżoniowě. Zúčastnily se jich děti a jejich učitelé ze Speciální školy v Lanškrouně a Polského sdružení. Během workshopu se konaly společné tvořivé dílny – malování, keramiky, šití a vaření. Byly rovněž uspořádány výlety a účastníci navštívili: Soví hory (Góry Sowie), hrad Książ ve Wałbrzychu, Muzeum Walimských stol (Muzeum Sztolni Walimskich) a Pevnost Stříbrná hora (Twierdza Srebrna Góra). Na závěr se konalo grilování na rozloučenou, bylo zhotoveno vzpomínkové album s fotografiemi z průběhu workshopů, které obdržel každý účastník akce. V červnu 2010 přijeli hosté z České republiky na další workshopy nazvané „Přátelství bez hranic“. Pořadatelem tohoto setkání bylo Speciální školní a výchovné centrum v Piławie Górnej. V jeho průběhu se konaly lekce v dílnách – keramické, tiskařské a knihařské, rukodělné, krejčovské, stolařské, výtvarné, počítačové. Byly rovněž uspořádány seznamovací a integrační

akce, akce hudební, sportovní soutěže, „pyžamové párty“ a dva pikniky. Na závěr návštěvy si chráněnci piławského centra připravili pro české představení na rozloučení a vzpomínkové album s fotografiemi z průběhu workshopů. Poslední workshopy v květnu 2010 se opět konaly v české speciální škole. Zúčastnili se jich pracovníci a žáci Speciálního školního a výchovného centra v Piławie Górnej a Polského sdružení pro osoby s mentálním postižením Kruh v Dzierżoniowě.

V září 2010 měli zástupci vzdělávacích zařízení a nevládních organizací z regionu Dzierżoniowa znovu možnost navštívit Základní školu speciální v Lanškrouně. Tentokrát byli účastníky konference a shlédli rovněž i výstavu prací, které vznikly během společných workshopů. Na konferenci byl přítomen polský i český tým pracující se zdravotně postiženými dětmi. Promítнутy byly také filmy týkající se výchovy a vzdělávání zdravotně postižených dětí a mládeže. Jeden film byl natočen v polských zařízeních, druhý vznikl

díky činnosti Základní školy speciální Lanškroun. Výstavu prací, které vytvořily děti během polských a českých workshopů, doprovázela výstava fotografií ze společných setkání.

Na zakončení projektu jsme se v Dzierżoniowě opětovně stali hostiteli pracovníků Základní školy speciální Lanškroun na Dzierżoniowských Prezentacích 2010.

Realizace projektu prokázala, že přesně a dobře naplánovaný záměr přinesl očekávané a trvalé výsledky. Nejdůležitější bylo, že došlo k navázání trvalých kontaktů a přátelských vztahů nejen mezi zdravotně postiženými dětmi, ale také mezi pedagogickými pracovníky. Tyto silné přátelské vazby umožnily, že již v průběhu realizace projektu vznikaly další, neplánované iniciativy směřující k upevnění vztahů např.: byla zorganizována další návštěva zdravotně postižených dětí a jejich učitelů ze Základní školy speciální Lanškroun (z vlastních prostředků, mimo projekt).

KNIHOVNÍCI Z POLSKA A ČESKÉ REPUBLIKY SPOJTE SE!

V pátek 27. května 2011 se ve Veřejné knihovně města a obce Radków konalo v rámci upevňování přeshraniční spolupráce již druhé setkání knihovníků z Broumova a Radkova. Oficiální část setkání vedli iniciátoři polsko-české spolupráce knihoven: Krzysztof Karwowski (ředitel knihovny v Radkowě) a Jan Meier

(šéf broumovské knihovny). V rámci návštěvy se konal seminář věnovaný zkušenostem knihovníků se zvláštním zaměřením na práci s místní komunitou a na možnosti vlivu knihoven na rozvoj mezikulturních vztahů obou příhraničních komunit. Hosté z Česka si kromě podrobného seznámení se s radkowskou knihovnou také mohli prohlédnout Baziliku a soukromé archivní knihovny sbírky Mariana Gancarského, majitele Skansenu ve Wambierzycích.

ČESKÉ MAŠKARKY

Jana Matysíková je další českou umělkyní, jejíž práce byly představeny v Galerii SIEDEM, která působí při Veřejné knihovně města a obce Radków.

Umělkyně pochází z Broumova a v současné době žije a tvoří v Praze. V Radkowě nyní vystavuje své knižní ilustrace, fotografie textilních skřítků, kterým říká maškarky, výtvarné práce s použitím techniky koláže a

malby a instalace. Během vernisáže diváci shlédli také multimediální projekci animací vytvořených pro film, divadlo a Českou televizi. Vernisáž zpestřilo vystoupení dětského souboru horalské muziky Harnaś, které působí pod hlavičkou knihovny. Večerem provázal Krzysztof Karwowski.

ČESKÉ ZÁVANY SVĚTLA V RADKOWĚ

„Závany světla” je název fotografické výstavy Věry Kopecké, která byla zahájena 13. dubna tohoto roku v Galerii SIEDEM (při Veřejné knihovně města a obce Radków Karola Estreichera). Vernisáže se kromě obyvatel Radkowa zúčastnili také hosté z České republiky, básníci ze Sdružení polských autorů, Svaz polských literátů, Sdružení polských spisovatelů a Svaz českých literárních umělců působících v pohraničí. Setkání zahájili ředitelé knihoven v Broumově (Jan Meier) a Radkowa (Krzysztof Karwowski), kteří současně uvedli bohatou uměleckou činnost autorky vystavených prací. V rámci hudební prezentace mohli návštěvníci shlédnout a slyšet: sólová a skupinová vystoupení dětí a mládeže navštěvujících hudební výuku pod hlavičkou radkowské knihovny, mini jam jazzových standardů (S. Paluszek – klavír, K. Karwowski – soprán saxofon) a sólový minirecitál Jarosława Augiewiczze, který publikum okouznil tím, že zapojil do svého vystoupení dětský soubor a ostatní přítomné hudebníky. V další části vernisáže mohlo publikum sledovat básnické prezentace Antoniho Matuszkiewiczze (Martinkovice), Věry Kopecké (Křínice), Davida Magena (Nowa Ruda), Moniky Maciejczyk (Polanica Zdrój), Romana Gilety (Wałbrzych) a Andrzeje Niżewského (Boguszów Gorce). Na závěr umělecké části zazpívali všichni přítomní společně hymnu Tvůrčí dílny (Twórcza Stacja) Radkówa, pak autorka obdržela od

ředitele radkowské knihovny klíč od galerie SIEDEM a mohla tak ceremoniálně zahájit výstavu. Tentokrát Věra Kopecká prezentovala zcela nové fotografie, vymykající se z hlediska tvůrčího i tématického z její dosavadní umělecké práce, která dosud spočívala hlavně ve fotografických krajiny.

BEZ LAMENTACÍ, ALE SE ZPĚVEM...

„Odedávna mě fascinovala hudební krása pašijových písní, proto jsem navrhl svému nadřízenému přípravu takového koncertu. Zřídka kdy můžeme slyšet o koncertech tohoto typu, proto se Radków může smět zařadit mezi takových několik málo míst v Polsku” – tvrdí Stanisław Paluszek, umělecký vedoucí projektu.

V kostele sv. Doroty v Radkowě se v neděli 17. dubna 2011 konal koncert pašijových a velkopostních písní. Koncert uspořádala Veřejná knihovna města a obce Radków Karola Estreichera ve spolupráci s radkowským proboštem Janem Kustaszem.

Koncert zahájil hudební soubor dětí a mládeže působící při zdejší knihovně. Vystoupily rovněž folklórní soubory ze Ścinawki Górnej (Katarzynki) a Ścinawki Średniej (Ścinawianki), sbor Cantus (Wambierzyce) pod vedením S. Paluszka přednesl modlitební písně (latinské, ukrajinské a všeobecně známé lamentace) v neobvyklém aranžmá. Koncert pak doplnil K. Karwowski přednesem své autorské skladby, která byla napsaná speciálně pro tuto příležitost a byla impresí na téma pašijových písní. Koncert pašijových a velkopostních písní v kostele sv. Doroty v Radkowě se stejně jako modlitba, a tudíž zvláště pašijová reflexe, stala nejen pro diváky, ale i pro samotné interprety hlubokým duchovním zážitkem.

S obdivem sledujeme aktivitu radkowské knihovny. Děkujeme panu řediteli Krzysztofu Karwowskému a panu Jarosławu Augiewiczovi za to, že nás průběžně informovali o realizovaných záměrech. Několik z nich si zde dovolíme představit. Události a setkání v knihovně a galerii SIEDEM se konaly v rámci mikroprojektu Euroregionu Glacensis PL.3.22/3.3.02/10.01894 „Spolupráce knihoven Broumov – Radków”.

Tématické koncerty (série několika koncertů během ročního cyklu), pořádané radkowskou knihovnou, se stávají již místní tradicí. Velmi potěšitelná je stále častější frekvence s pravidelnou účastí hostů z České republiky i podpora iniciativ knihoven ze strany starosty Radkowa - Jana Bednarczyka. Koncertem provázal Krzysztof Karwowski. Toho dne koncert splnil funkci lamentací a stal se tak nezvyklou mší, která přitáhla do kostela nejen obyvatele Radkowa a nejen věřící.

PRVNÍ TRASY NORDIC WALKING V EUROREGIONU

Nordic Walking je chůze s hůlkami obohacená o aktivizaci pletence horních končetin díky používání vhodně navržených hůlek. Speciální úchyty umožňují odlehčit současně kolenní klouby i páteř. Díky různým ukončením hole lze chodit v různém terénu. Během chůze je zapojováno svalstvo celého těla. Nordic Walking může provozovat každý člověk během celého roku. Charakter terénu pohraničí je pro provozování tohoto typu sportu velmi vhodný.

Dne 5. listopadu 2010 roku byly ve Zlém Stoku v rámci mikroprojektu „Nordic Walking – společně se sousedem“, spolufinancovaném z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Polsko 2007-2013 a ze státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis „Překračujeme hranice“, otevřeny a zpřístupněny jako první v Euroregionu Glacensis a jako druhé v Dolní Slezsku trasy pro nordic walking. Pozvaní hosté byli informováni o projektu a následně se vydali na 4,5 kilometrovou školící trasu.

Během chůze poskytoval instruktor účastníkům informace ohledně techniky chůze s holemi a o historii tohoto sportu. Účastníci obdrželi na trase pochodu také občerstvení (čokoládové tyčinky a ovoce) a pak byli pozváni na oběd.

V rámci projektu vznikly dvě trasy:

- školící – společná pro všechny uživatele (na polské straně)
 - 2 tréninkové: 1 na polské a 1 na české straně hranice.
- Školící trasa je označena informačními tabulemi (polsky, česky, německy,

anglicky), které nabízejí slovní a obrázkovou instruktáž, a 10 turistickými ukazateli. Všechny trasy byly dále označeny značkami na stromech. Byl také vydán informační leták ve čtyřech jazycích (polsky, česky, německy a anglicky).

Cílem projektu je zlepšení a rozšíření turistické nabídky v oblasti polsko-českého pohraničí formou užší spolupráce mezi vedením obce Zlomy Stok a obce Bílá Voda a obyvateli pohraničí. Přispěje to k rozvoji turistiky, včetně turistiky aktivní, jako důležitého činitele rozvoje polsko-českého pohraničí.

SPOLU - SPOLEČNÉ AKTIVITY PROHLUBUJÍ PŘÁTELSTVÍ

Cílem projektu bylo překonáním jazykových bariér vypracovat systém spolupráce v oblasti vzdělávání a rozšíření vědomostí ohledně pohraničí. Benefičienti projektu byli žáci ze základních škol z partnerských obcí: Borów a Medlov. V rámci projektu bylo uspořádáno 5 akcí, z nichž 3 se konaly v Polsku a 2 v České republice. Každá obec obdržela za tímto účelem zvláštní dofinancování z euroregionů. Celkové výdaje projektu obce Borów byly 21.401 euro, obce Medlov 22.418 euro, finanční prostředky byly získané prostřednictvím Euroregionů Glacensis a Praděd. V rámci projektu, jehož první aktivity proběhly ve dnech 24.-30.1.2010, se uskutečnila společná výuka českého jazyka pro polské děti a polského jazyka pro české děti

uspořádaná ve dvou polsko-českých skupinách, celkem pro 50 osob, denně 5 hodin po dobu pěti dní. Po jazykové výuce se děti účastnily turnaje ve fotbalu a seminářů, jejichž cílem bylo seznámení se s novoročními zvyky. Připravovaly masopustní masky a učily se tančit polonézu. Na závěr jazykových lekcí se konala soutěž, která shrnula získané vědomosti. Děti měly rovněž za úkol vytvořit logo spolupráce obce Borów a obce Medlov. Další aktivity proběhly ve dnech 16.-22.5.2010. Pokračovala výuka jazyků, byly uspořádány vzdělávací cyklistické výlety s cílem poznat společná místa polsko-české historie v okolí Borowa a Strzelina, dále proběhl cyklistický závod, který se konal v prostředí školy v Borowě. V závěru každé aktivity účastníci obdrželi ceny a diplomy za účast v

projektu. Při zakončení projektu ve dnech 16.-17.9.2010 byly na konferenci, které se zúčastnili pedagogičtí pracovníci, všechny aktivity shrnuty a vyhodnoceny. Účastníci konference byli rozděleni do 4 pracovních skupin, z nichž každá zpracovala jednu oblast uskutečněné spolupráce. Na tomto podkladě byl pak sestaven program další spolupráce mezi oběma obcemi. Na české straně se v březnu 2010 děti účastnily lyžařského a snowboardového kurzu a v červnu 2010 pak vodáckého sjezdu řeky Moravy. V rámci projektu byly zhotoveny dvojazyčné plakáty a informační materiály, které byly distribuovány na území strzelinského okresu a v obci Medlov. Materiály byly rovněž publikovány v místních novinách a na internetových stránkách obce Borów a Medlov.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt spolufinancovaný v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce:

- 85 % - 18 190,85 euro z Evropského fondu pro regionální rozvoj

- 10 % - 2 140,10 euro ze státního rozpočtu

- 5 % - 1 070,50 euro z rozpočtu obce Borów

Termín realizace 1.2010-12.2010

KLADSKO, ORLICKÉ HORY A PODORLICKO

NA MEZINÁRODNÍM
VELETRHU CESTOVNÍHO RUCHU

Sdružení obcí kladské oblasti podle dohody s Kladským okresem v rámci polsko-českého projektu „Společná propagace Kladska, Orlických hor a Podorlicka” realizovaného Sdružením obcí kladské oblasti a DS Orlické hory a Podorlicko spolufinancovaného z prostředků Evropského

fondy pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika-Polsko 2007-2013 propaguje Kladsko a kladsko - orlické pohraničí na veletržních akcích průmyslu cestovního ruchu v Polsku a České republice. Projekt zahrnuje kromě společné účasti na 10 propagačně-veletržních akcích

v letech 2011-2012 po obou stranách hranice také řadu propagačních aktivit na kladsko-orlickém pomezí např. společné publikace a bulletiny, propagační film, mediální kampaně propagující krásy dané oblasti a její turistickou vybavenost. V rámci projektu se rovněž počítá se společným setkáním turistických center a zvýšením kvalifikace pracovníků poskytujících turistické informace. Díky aktivitám uskutečněným v rámci projektu se zlepšil nejen dostupnost informací o turistické nabídce pohraničí, co se týče možnosti odpočinku, kulturních, sportovních a rekreačních akcí, ale také vzrostl zájem o cestovní ruch.

Na prvních dvou akcích v rámci projektu byla za veletržní stánek odpovědná česká strana.

Mezinárodní veletrh cestovního ruchu „Regiontour” v Brně je, co do velikosti, druhým největším v České

MARKETINGOVÁ STRATEGIE KLADSKO – ORLICKÉHO POMEZÍ

Dne 29. dubna 2011 se v Třeběšovicích (Trzebiechowie) konala konference shrnující a prezentující výsledky realizace projektu „Marketingová strategie Kladska a Orlických hor”, který byl spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika-Polsko 2007-2013 a ze státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Projekt realizovalo Sdružení obcí kladské oblasti ve spolupráci s českým partnerem DS Orlické hory a Podorlicko.

republiky a jedním z nejvýznamnějších ve střední a východní Evropě. Specifičnost tohoto veletrhu spočívá hlavně v důrazu na prezentaci turistické nabídky regionů střední Evropy, která se stává ideálním marketingovým nástrojem propagace našeho regionu či jednotlivých měst. Národně - regionální charakter veletrhu již řadu let zahrnuje nabídku všech čtrnácti krajů České republiky a jejich zahraničních partnerských regionů, především ze sousedního Polska a Slovenska, ale rovněž z Německa, Maďarska, Rakouska a Švýcarska.

Veletrh „Holiday World“ v Praze je největším turistickým veletrhem v České republice. Veletrh, který oslavil již dvacáté jubileum své existence, má mezinárodní charakter a v České republice je nejdůležitějším místem pro prezentaci nabídky zahraniční turistiky. Dominantní turistický veletrh „Holiday World“ doprovázely dvě menší veletržní prezentace: 5. gastronomický veletrh - „Top Gastro 2011“ a 4. veletrh golfu a golfové turistiky „Golf Word Prague 2011“.

Našeho českého Partnera DS Orlické hory a Podorlicko reprezentovaly na

obou akcích v České republice Petra Šutová – ředitelka, Zuzana Müllerová – manažerka komunikace a četní zástupci členských obcí. Kladsko zastupovali v Praze a Brně: Radosław Pietuch – ředitel Sdružení obcí kladské oblasti a pracovníci Odboru propagace, kultury a sportu Okresního starostenství v Kladsku Marlena Korczyńska a Monika Bernadowska. Rozmanitost propagačních materiálů v české jazykové verzi, předaných obcemi kladského okresu, umožnila rozsáhlou prezentaci krás a předností Kladska. Naš veletržní stánek se těšil velkému zájmu ať už během odborně zaměřených dnů nebo během víkendů, které byly věnovány individuálním turistům. Nejčastější dotazy se týkaly nabídky aktivní turistiky, hlavně cykloturistiky a horské turistiky (Stolové hory a masív Sněžníku) a památek ležících poblíž hlavních komunikačních tras. Zvláště mnoho dotazů padlo ohledně lázeňských míst, historických vojenských pevností a fortifikačních věží a vyhlídkových míst na území kladské oblasti.

Za organizaci veletržních stánků na prvních dvou veletržních akcích v

Polsku během XVII. Mezinárodního veletrhu cestovního ruchu a vybavení pro jachting, turistiku a sport „GLOB 2011“ v Katovicích a XVI. Veletrhu cestovního ruchu a odpočinku „Lato 2011“ ve Varšavě bylo odpovědné Sdružení obcí kladské oblasti. Na přelomu března a dubna 2011 byl na obou akcích prezentován nový propagační stánek subregionu Kladska, který poprvé předvedl nové logo regionu. Kromě zástupců partnerů projektu a Kladského okresu pomáhali pomezí propagovat také zástupci Lázní Łądek – Długopole a obce Bystrzyca Kłodzka.

Propagační techniky se mění a partneři mají před sebou ještě mnoho práce, aby přizpůsobili svoji nabídku měnícím se potřebám turistů. Pokusíme se naši nabídku modifikovat tak, aby byla na podzim, během veletrhu TOUR SALON v Poznani, co nejlépe přizpůsobena požadavkům potencionálních zákazníků s tím, že se propagační akce bude za rok opakovat na všech čtyřech veletržních akcích včetně prezentace v Gdaňsku.

Sdružení obcí kladské oblasti

V rámci projektu realizovala firma 2BA z Nisy, která byla vybrána formou výběrového řízení, v období od dubna 2010 do března 2011 strategický dokument za podpory konzultačního týmu složeného ze zástupců obcí subregionu. Na základě výsledků pěti workshopových setkání a šesti pracovních schůzek s českým partnerem a vykonavatelem strategie pro českou část, a také výzkumu cestovního ruchu, provedeného na obou stranách hranice během roku, byl vypracován dokument obsahující – analytickou a strategickou část, zprávu z výzkumu, základ pro

vytvoření značky Kladsko a společný marketingový plán pro kladsko – orlické pomezí. Pro region Kladsko byl rovněž zpracován systém vizualizací a propagační logo. Nikoho určitě nepřekvapí, že hlavním značkovým produktem Kladska bude „Zdraví & krása“ jako využití možnosti lázeňského potenciálu a regenerace sil. Zbývající dva značkové produkty jsou „Hrabství Kladské“ – jako produkt kulturní turistiky a „Kladský živel“ – jako produkt aktivní a specializované turistiky.

Za implementaci strategického doku-

mentu budou odpovědní partneři Sdružení obcí kladské oblasti a DS Orlické hory a Podorlicko. Od ledna 2011 bylo zahájeno implementování společných marketingových aktivit. Spolu se zajištěním financování jsou do konce roku 2012 naplánovány další společné aktivity. Zahájený proces integrace propagačních aktivit týkajících se implementace aktivit strategického dokumentu je chápán jako proces dlouhodobý, ačkoli si velmi dobře uvědomujeme obtížnost a náročnost celé výzvy.

Sdružení obcí kladské oblasti

Historie polsko - českých vztahů

cz.II

V roce 1291 uspořádal Václav II. výpravu a dospěl až k moři. V roce 1300 se nechal v Hnězdně korunovat a oženil se s Eliškou Rejčkou (Elżbieta Ryksa), dcerou Přemysla II. Velkopolského. Vládu v Polsku spravoval pomocí úředníků zvaných starostové. Tato místa obsazoval hlavně Čechy a Němci, což vyvolávalo všeobecné zklamání a přispělo k otřesům českého vládnutí v Polsku. Po jeho smrti si polský trůn nárokoval syn Václav III., který také připravoval válečnou výpravu. K intervenci do Polska však nedošlo. Dne 4.8.1306 byl zavražděn v moravské Olomouci, pravděpodobně kvůli českým pánům odstraněným od moci. S Václavem tak vymřela dynastie Přemyslovců. O český trůn začali vést boj Lucemburkové s Habsburky, z něhož nakonec vyšli vítězně Lucemburkové. Také oni si po Přemyslovcích dělali nárok na polský trůn. Jan Lucemburský se spojil proti Polsku s křižáky, avšak špatně koordinované akce nedokázaly překonat polský odpor. Tehdy Polsko zachránil hrdinský postoj Bolka II., knížete svídnického, který se dokázal úspěšně postavit českému králi během invaze v roce 1331. Válka s Lucemburky nakrátko přerušil mír uzavřený 19. listopadu 1335 během sněmu vyšehradského. Za cenu 20 000 kop pražských grošů se český král zřekl nároku na polský trůn. Na sjezdu byly také dohodnuty trasy obchodních stezek vedoucích z Polska přes Čechy dále na jih, jejich status a způsoby řešení soudních sporů Poláků s křižáky. O deset let později dochází k další polsko-české válce, tentokrát

vyprovokované Poláky. Jan Lucemburský oblehl Krakov, zatímco Kazimír Veliký dobyl knížectví ratibořské a zaútočil na Žory. Po Janu Lucemburském nastoupil na trůn jeho syn, na svou dobu mimořádně vzdělaný Karel IV., který uzavřel v Namysłowě mír (23.11.1348). V letech 1361-62 vznikla silná koalice krále polského, uherského a tyrolského knížete namířená proti Čechům. Díky zásahu českého panovníka se však koalice rychle rozpadla. Nástupcem Karla IV. byl Václav IV. (1378-1419). Po zprávě, že byli z okna pražské radnice na Novém Městě vyhozeni konšelé (tzv. První pražská defenestrace), král Václav IV. zemřel, stížen mozkovou mrtvicí. V Čechách propuká husická revoluce a v roce 1422 dochází k válce s náboženským pozadím. Husité navrhuji na český trůn Vladislava Jagellonského. Ten však v protikladu ke svému bratru Vitoldovi, který do Čech vysílá Zikmunda Korybutoviče, nabídku nepřijímá. Změna vlády je papežem odsouzena, proto se Korybutovič vrací z Čech zpět. Následujícího roku (1423) se Zikmund Lucemburský – král římský a uherský – setkává na území Slovenska s Vladislavem Jagellonským a uzavírá s ním spojení proti husitům. Korybutovič se nemůže smířit s tímto krokem a neúspěšně pokouší o ozbrojenou akci. Po Zikmundově smrti nastává boj o český trůn. Část šlechty prohlásila králem Albrechta III. Habsburského, Zikmundova zetě, druhá strana, složená hlavně z husické šlechty, chtěla dosadit na trůn Kazimíra Jagellonského, což vede k další, polsko-české válce. Albrecht III. Habsburský umírá

během výpravy proti Turkům a jeho nástupcem se stává Jiří z Poděbrad, který v roce 1462 uzavírá s Kazimírem Jagellonským v Glogowě antipapežský pakt. Avšak v Čechách vzniká spiknutí proti králi. Opozice prohlásila za krále Matyáše Korvína, Jiří naopak obchází práva svého syna a slibuje trůn Vladislavovi Jagellonskému. Polsko-česko-uherské války ukončuje mír uzavřený v Olomouci v roce 1478.

Po smrti Jiřího z Poděbrad v roce 1471 panoval v Čechách Vladislav Jagellonský. Získal si podporu husitů, zato papež ho uvrhl do klatby. Aby získal podporu ze strany magnátů, byl ochoten jim poskytovat nová privilegia, která ve výsledku oslabovala královskou moc. Když Matyáš v roce 1490 zemřel, stal se Vladislav králem Uher. Kvůli udržení míru musel v roce 1515 podepsat na sněmu ve Vídni dohodu, podle které měly Vladislavovy děti uzavřít sňatek s vnuky Maxmiliána I. Po případném vymření dynastie Jagellonců měli český a uherský trůn převzít Habsburkové. Po Vladislavovi nastupuje na trůn Ludvík Jagellonský. Jeho vládnutí přervala smrt v bitvě s Turky u Moháče (1526). Králem se stává Ferdinand I. Habsburský. Jeho nástupce Maximilián I. Habsburský se později ucházel o polský trůn. Od roku 1576 v Čechách vládne Rudolf II., syn Maximiliána. Po roce 1627 byla zrušena volba krále a česká koruna zůstává v habsburském rodě jako koruna dědičná. Od roku 1663 zneklidňovaly turecké nájezdy české země. Turecké nebezpečí bylo zažehnáno díky vídeňskému tažení Jana III. Sobieského v roce 1683.

Ryszard Gładkiewicz

Co to je ESÚS?

Evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) je nový právní instrument zavedený společným právem Evropské unie umožňující vytvářet formalizované skupiny spolupráce mezi veřejnými subjekty z různých členských států.

Právním podkladem pro ESÚS je Nařízení č. 1082/2006 Evropského parlamentu a Rady z 5. července 2006 ve věci evropského seskupení pro územní spolupráci. Nařízení má sice charakter závazného právního aktu, avšak jeho čl. 16 zavádí povinnost pro členské státy si stanovit předpisy, které zajistí účinné uplatňování této unijní regulace. Polský parlament přijal dne 7. listopadu 2008 Zákon o evropských seskupeních pro územní spolupráci a o něco později vstoupilo v platnost Nařízení ministra zahraničních věcí o způsobu vedení registru evropských seskupení

pro územní spolupráci a vyhlášení stanov a úmluvy seskupení.

Dosavadní zkušenosti s uplatňováním stávajících instrumentů územní spolupráce prokázaly, že členské státy, a zvláště regionální a místní úřady, se potýkají s řadou obtíží, které jsou výsledkem diferencovaných právních systémů fungujících v jednotlivých členských státech.

Evropská seskupení pro územní spolupráci chtějí zmenšit tyto obtíže, a tím také usnadnit a posílit činnosti v oblasti přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce. Uplatnění tohoto právního instrumentu má vést k dosažení dlouhodobých a strategických cílů sociální a hospodářské soudržnosti.

ESÚS vytvořené na základě předpisů nařízení 1082/2006 má právní subjektivitu a v důsledku je rovněž plně schopno právního jednání v chápání jednotlivých systémů národního

práva. Konkrétně to znamená, že ESÚS mohou nakupovat a prodávat movitý a nemovitý majetek, dále mohou zaměstnávat zaměstnance a v soudním řízení vystupovat jako strana.

ESÚS vykonává úkoly zadané mu členy, které jsou směřovány k usnadnění a rozšíření územní spolupráce s cílem dosáhnout sociální a hospodářské soudržnosti v oblastech, kde spolupráce probíhá.

ESÚS má být instrumentem mnohovrstevnatého rozvoje veřejné sféry pro oblasti rozdělené státní hranicemi. Tato spolupráce by měla mít institucionalizovaný charakter, což je zaručeno tím, že ESÚS má mít právní subjektivitu.

Lze vyčlenit čtyři typy úkolů, které mohou ESÚS realizovat:

- s cílem realizace programů v rámci Evropské územní spolupráce (EÚS)

(např. ESÚS jako Řídící instituce a/ nebo Společný technický sekretariát pro programy EÚS);

• s cílem realizace projektů EÚS spolufinancovaných z prostředků strukturálních fondů (např. přeshraniční/mezinárodní/meziregionální projekty);

• s cílem uplatnění jiných forem územní spolupráce kromě systému financování ES;

• s cílem realizace dalších záměrů

Členové seskupení musí pocházet minimálně ze dvou členských států, a kromě toho musí patřit do jedné z následujících kategorií subjektů:

- a) členské státy;
- b) regiony;
- c) obce;
- d) veřejnoprávní subjekty v chápání čl. 1 odst. 9 odstavce druhý směrnice 2004/18/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 31. března 2004, tzn. subjekty;

Spoluúčast členských států a jednotek územní samosprávy při tvorbě ESÚS tvoří precedens zavedený novou unijní regulací. Je nutné zdůraznit, že předpisy nařízení č. 1082/2006 rozlišují tři úkoly, jaké může plnit členský stát v procesu vzniku ESÚS:

- ustanovení orgánu odpovědného za vydání souhlasu s účastí vnírostátního subjektu v ESÚS;
- ustanovení orgánu odpovědného za

První setkání pracovní skupiny pro ESÚS v Liberci

financovaných ES týkajících se územní spolupráce.

Je nutné zdůraznit, že spolupracující subjekty mohou pouze vykonávat činnosti, které patří k úkolům a kompetencím vymezeným jim národním právem.

Z činnosti ESÚS se naopak vyčleňují úkoly spočívající v ochraně všeobecných státních zájmů nebo ochraně všeobecných zájmů dalších veřejných orgánů. Nařízení uvádí konkrétně policejní a regulační pravomoci, justici a zahraniční politiku. Za zmínku stojí, že podle množství vykonávaných úkolů může mít ESÚS charakter monofunkční (za účelem provedení konkrétního úkolu/realizace projektu) nebo multifunkční (za účelem provedení řady úkolů/projektů).

1. zřízené za účelem uspokojení potřeb v obecném zájmu, které nemají průmyslový ani obchodní charakter;
2. mají právní subjektivitu;
3. jsou financovány z převážné části státem, jednotky územní samosprávy nebo jiné veřejnoprávní subjekty; anebo takové, jejichž vedení podléhá dohledu ze strany těchto subjektů; anebo takové, ve kterých byla více než polovina členů správního orgánu, řídicího či dohlížejícího jmenována státem, jednotkami územní samosprávy nebo jinými veřejnoprávními subjekty. Existuje rovněž možnost spolupracovat v rámci ESÚS se subjekty pocházejícími z nečlenských států Evropské unie s podmínkou, že to umožňuje právní systém těchto států nebo mezinárodní smlouvy uzavřené mezi členskými státy a třetími státy.

kontrolu vynakládání veřejných prostředků ESÚS, které je registrováno v daném členském státě;

- možnost přistoupení k ESÚS. Přistoupení k ESÚS má charakter dobrovolný a dochází k němu z iniciativy budoucích členů daného seskupení.

Subjekty tvořící ESÚS jsou nejprve povinny podepsat úmluvu, která obsahuje zásadní podmínky budoucí spolupráce. Na jejím základě jsou pak přijaty stanovy, jejichž cílem je rozšířit ustanovení úmluvy zřízením vlastních orgánů, rozpočtových zásad a finanční odpovědnosti ESÚS.

Další etapou postupu při vzniku ESÚS je oznámit členským státům, ve kterých mají příští členové sídlo, záměr účastnit se seskupení, což

je spojeno s prezentací navrhované úmluvy a stanov. Členský stát pak vydává ve lhůtě tří měsíců souhlas s účastí budoucího člena v ESÚS. V případě neudělení souhlasu ze strany členského státu existuje povinnost odůvodnit přijaté rozhodnutí. ESÚS nabývá právní subjektivitu dnem registrace nebo dnem zveřejnění stanov v souladu s platným vnitrostátním právem daného členského státu, v němž má dotyčné

vyžadující vynaložení značného pracovního úsilí. Zatím se v mnoha případech územní spolupráce mezi dvěma subjekty omezuje na výměnu zkušeností a další, volnější formy kooperace. V takových případech je mnohem vhodnější formou spolupráce partnerská dohoda nebo smlouva. V některých členských státech fungují podobné formy spolupráce na základě stávající mezinárodní smlouvy. Je nutné zdůraznit,

- zásad registrace seskupení nebo zveřejnění stanov s cílem získat právní subjektivitu
- zásad provádění kontroly nakládání s veřejnými fondy, kterou provede členský stát
- zásad pořizování finančních hlášení, provádění auditu a zveřejňování zpráv

seskupení statutární sídlo.

Tímto způsobem vytvořené seskupení se opírá o předpisy: nařízení č. 1082/2006; zákona členského státu, ve kterém se nachází statutární sídlo ESÚS – v případě záležitostí, které neupravuje nařízení nebo je upravuje jen částečně; úmluvy a stanov – v případě výrazně stanovených nařízením. Co se týče zásady, ESÚS je samo zodpovědné za své závazky. Členové seskupení však mají finanční odpovědnost v rozsahu, v jakém aktiva ESÚS nestačí na pokrytí stávajících závazků.

Zásadní význam má skutečnost, že vytvoření seskupení představuje nákladný a časově náročný záměr,

že ESÚS má projednávané dohody doplnit, nikoli nahradit. V ostatních členských státech je ESÚS první a jediný instrument formalizované územní spolupráce.

Jak již bylo zmíněno výše, zavádí nařízení č. 1082/2006 povinnost pro členské státy stanovit normativní akty, které zajistí účinné uplatňování regulace týkající se ESÚS. Rozhodně je nutné zdůraznit, že vnitrostátní předpisy musí upravovat otázky, které nebyly v nařízení vyřešeny.

V Polsku připravovaný zákon o ESÚS bude upravovat následující problematiku:

- orgánu/ů příslušných pro vydávání souhlasu k přistoupení instituce z daného státu do ESÚS

- postupů týkajících se likvidace, úpadku a zastavení plateb

- orgánu/ů příslušného pro vydání zákazu činnosti seskupení nebo příkazující jeho vystoupení z ESÚS v případě porušení předpisů členského státu týkajících se veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví, veřejné morálky nebo provozování činnosti, která je v rozporu s veřejným zájmem členského státu, zásad rozpuštění ESÚS na návrh kteréhokoliv příslušného orgánu s oprávněným zájmem v případě, že seskupení nesplňuje stanovené požadavky nebo jedná mimo meze stanovených úkolů.

Zdroj informací:
Ministerstvo pro regionální rozvoj
Odbor územní spolupráce
p. Anna Krygier

NAŠE ESÚS

První setkání partnerů
budoucího ESÚS ve Vratislavi

Všechno to začalo 28. listopadu 2008, kdy jsme se během setkání v Ratiboři s europoslancem Janem Olbrychtem rozhodli spolu s Euroregionem Nisa předběžně konzultovat (v kuloárech vypracovaný) nápad ohledně ESÚS na pohraničí. Pan poslanec – zpravodaj Nařízení o ESÚS v Evropském parlamentu – nám v diskusi potvrdil správnost našeho záměru.

První rozhodnutí o zahájení prací s cílem založení společného ESÚS padlo 19. března 2009 v Kudově Zdroji během společného pracovního zasedání Představenstva Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis a Rady Sdružení polských obcí Euroregionu Nisa.

Nápad jsme konzultovali s našimi českými partnery. Postupně se do prací zapojili Dolnoslezské vojvod-

ství, Královéhradecký kraj a pak kraje: Pardubický, Olomoucký a Liberecký. Proběhla řada setkání, která nám měla poskytnout odpověď na otázku, jaký tvar a jaké hlavní cíle má náš projekt dosáhnout.

První setkání potencionálních zakladatelů ESÚS – Euroregionů Glacensis a Nisa, Dolnoslezského vojvodství a krajů: Královéhradeckého, Libereckého, Olomouckého a Pardubického se konalo 26. srpna 2010 ve Vratislavi. Na něm byly předběžně stanoveny směry spolupráce a vytvořena pracovní skupina.

Ve dnech 13.-16. září 2010 jsme se společně zúčastnili studijní návštěvy ohledně ESÚS v Bruselu a Lille. Během setkání v Evropském parlamentu, Regionální kanceláři Dolnoslezského vojvodství, Ambasádě PR v Bruselu, Konzulátě PR v Lille a sídle Regionu Nord - Pas De Calle s představiteli Evropského parlamentu,

Evropské komise, Výboru regionů, Sdružení evropských hraničních regionů, Rady Regionu Nord - Pas De Calle, a zvláště s představiteli třech ESÚS: Grand Region, Lille-Kortrijk-Tournai a West-Vlaanderen/Flandre - Dunkerque - Côte d'Opale – jsme nový evropský instrument poznali v teorii i praxi.

Na prvním setkání pracovní skupiny partnerů spolupráce dne 8. listopadu 2010 v Liberci jsme provedli kontrolu schvalovacích postupů a stanovili systém prací na stanovách a úmluvě ESÚS za účasti pozorovatelů ze Saska a německé části Euroregionu Nisa. Další etapou byly konané ve dnech 28. února – 1. března 2011 ve Dvoře Králové workshopy věnované ESÚS a vedené Shromážděním evropských regionů - Assembly of European Regions (AER), jichž se účastnili potencionální členové ESÚS. Měli jsme příležitost vyměnit si své zkušenosti.

nosti s ESÚS Grand – Region, ESÚS Ister Granum a Brussels Capitale Region. Tehdy se také konalo první pracovní setkání potencionálních členů ESÚS týkající se přípravy projektu Strategie integrované spolupráce česko-polského pohraničí, na kterém se podílelo 9 partnerů. Projekt byl připraven a bude zařazen do OPPS ČR-PR 2007-2013.

Náš nápad na nový instrument má otevřený charakter. V protikladu k ESÚS Tritia zakládanému slezským a opolským vojvodstvím, Moravsko-slezským krajem a Žilinským krajem ze Slovenska bychom rádi kromě vojvodských samospráv aktivizovali prostřednictvím euroregionů rovněž samosprávy okresní a obecní, které jsou našimi členy. Některé euroregiony se transformují na ESÚS. Přemýšleli jsme o tom a došli jsme k závěru, že to má smysl výhradně tehdy, když bude mít ESÚS charakter čistě úkolový. Z existujících 16 ESÚS v Evropě se nám nejvíce líbí Grand region používající operační program a nemocnici budující Cerdanya Cross – Border Hospital. Chceme spojit organizační schopnosti vojvodských

Europoslanci Piotr Borys a Jan Olbrycht během pracovního setkání.

samospráv s několikaletými zkušenostmi euroregionálních pracovníků a zlepšit tak spolupráci týkající se zdokonalení bezpečnosti, modernizace komunikačního systému, stavu životního prostředí a rozvoje cestovního ruchu mezi komunitami a institucemi v pohraničí. Podrob-

né řešení nám nabízí „Strategie integrované spolupráce česko-polského pohraničí“. Na tomto projektu pracujeme bez spěchu a metodicky. Čekáme na změny v Nařízení o ESÚS plánované Evropskou komisí, které mohou změnit prostředí pro vznik setkání.

Název	Partneři	Datum vzniku
Abaúj-Abaújban	Hungary and Slovakia	2010/06
Amphictyony	Greece, Cyprus, Italy and France	2008/12
ArchiMed	Italy, Spain and Cyprus	2009/07
Cerdanya Cross-Border Hospital	Spain and France	2010/04
Duero-Douro	Portugal and Spain	2009/03
Eurodistrict Saar Moselle	France and Germany	2010/05
Eurodistrict Strasbourg - Ortenau	France and Germany	2010/02
Euroregion Pyrénées-Méditerranée	Spain and France	2009/08
Galicia-Norte Portugal	Portugal and Spain	2008/10
GECT- INTERREG - Programme Grande Région	France, Germany, Belgium and Luxembourg	2010/04
Ister-Granum	Hungary and the Slovak Republic	2008/11
Karst-Bodva	Hungary and the Slovak Republic	2009/02
Lille-Kortrijk-Tournai	France and Belgium	2008/01
West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	Belgium and France	2009/04
UTTS	Hungary and Slovak Republic	2009/01
ZASNET	Portugal and Spain	2010/03

Tabulka existujících ESÚS – zdroj: Výbor regionů

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF
v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013
a ze státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis
„Překračujeme hranice“